

สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์
STATES OF EDUCATIONAL MANAGEMENT OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN BURIRAM PROVINCE

วารุณี สุวรรณลาส รองศาสตราจารย์มาลินี จุโทปะมา
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และนักวิชาการศึกษา ที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา สถานภาพตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 339 คน ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9574 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านบริหารจัดการส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงบประมาณ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษา ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่าง

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษาที่มีค่าร้อยละสูงจากมากไปน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านบุคลากร คือ ควรพิจารณาความดีความชอบจากผลงานเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ด้านงบประมาณ คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนด้านการศึกษาให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ คือ ควรจัดสรรวัสดุอุปกรณ์การศึกษาให้เพียงพอด้านการบริหารจัดการ คือ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

คำสำคัญ : สภาพการจัดการศึกษา, องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT: The purposes of this research were to study and compare the states of educational management of Subdistrict Administrative Organizations in Buriram Province as perceived by mayor, deputy mayors and academic educators, classified by educational background and positions. The sample were 339 persons, selected through the table of Krejcie and Morgan and stratified random sampling technique. The research instrument was a 3-past questionnaire, including checklist, rating scale and open-ended form with the reliability of 0.9574. The statistics used to analyze the collected data were frequency, percentage, mean and standard deviation, and the hypotheses were tested by t-test and F-test. The Scheffe' method was used to compare each pair of the aspects. The statistical significance was set at .05 level. The findings were as follows:

1. The states of educational management of Subdistric Administrative Organizations in Buriram Province as perceived by mayors, deputy majors and academic educators both as a whole and

each aspect were at a moderate level. When considering at each aspect, it was found that the personnel aspect was reported as the highest mean score, followed by educational management; whereas, the budget aspect was reported as the lowest mean score.

2. The comparison of the opinions of the mayors , deputy mayors and academic educators, classified by positions towards the states of educational management of Subdistrict Administrative Organizations in Buriram Province as a whole was statistically significant difference at .05 level. When considering at each aspect, it was found that the budget aspect was statistically significant difference at .05 level while the rest aspects were not different.

3. The comparison of the opinions of the mayors , deputy mayors and academic educators, classified by educational background toward the states of educational management of Subdistrict Administrative Organizations in Buriram Province both as a whole and at each aspect was not different.

4. The additional opinions and suggestions of mayors , deputy mayors and academic educators with the highest percentages were that : 1) Personnel aspect – the promotion should consider from the performances in order to build up the morale at work; 2) Budget aspect - Department of Local Administration should support more in education; 3) Materials, instruments and building aspect – the educational materials should be allocated enough; and 4) Administrative management aspect–the community should participate more in educational management.

Keyword : State of Education Management, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ การศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตของประชากรทุกคน เพื่อให้มีอาชีพสุจริตเลี้ยงดูครอบครัวให้มีความสุข และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศได้ การศึกษานั้นเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศในทุกๆด้านทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การจัดการศึกษาให้กับประชาชนจึงถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของรัฐ ซึ่งในอดีตนั้นการบริหารและการจัดการศึกษายังมีลักษณะการรวมอำนาจอยู่ที่ศูนย์กลาง ส่งผลให้การดำเนินการเกิดความล่าช้า ไม่คล่องตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องถิ่นและชุมชน ไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างหลากหลายและตรงตามความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 2)

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีที่มาจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า บัญญัติสิทธิของประชาชนในด้านการศึกษา และการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงรักษารักษาจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น จัดการศึกษาอบรมและฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (ประเวศ วะสี. 2551 : 1-5)

สภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดแข็งด้านทรัพยากรในการจัดการศึกษา กล่าวคือรายได้และทรัพยากรทางการบริหารค่อนข้างพอเพียงต่อการจัดการศึกษา มีจุดอ่อนด้านบุคลากร กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา สำหรับโอกาสในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ คือนโยบายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาและได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการบริหารจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามอุปสรรค คือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2551 ข : 1-2)

ผู้วิจัยมีความสนใจต้องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลจังหวัดบุรีรัมย์ ในปัจจุบันเพื่อทราบสภาพปัจจุบันทิศทางและแนวโน้มในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำมาพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษาโดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและวุฒิการศึกษา

วิธีการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดปัญหา แนวคิดและออกแบบการวิจัย กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตรวจสอบคุณภาพและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปอภิปรายผล ข้อเสนอแนะและรายงานผลการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และนักวิชาการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 465 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ . 2542 : 148- 149) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คนหลังจากนั้นทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามสถานภาพตำแหน่ง เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 113 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 113 คน และนักวิชาการศึกษา 113 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคำถามจะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษาที่มีต่อสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ในมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ช่วงจำนวน 54 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9574

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยถึงผู้นำท้องถิ่นเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test และ F-test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

สรุปผลการวิจัย สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษา โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษาจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและด้านงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักวิชาการศึกษาและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมและด้านงบประมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน

สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกับนักวิชาการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษารายด้านได้แก่ ด้านบุคลากร ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ควรพิจารณาความดีความชอบจากผลงานเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ด้านงบประมาณ ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรจัดสรร

งบประมาณเงินอุดหนุนด้านการศึกษาให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ควรจัดสรรวัสดุอุปกรณ์การศึกษาให้เพียงพอ ด้านการบริหารจัดการ ประเด็นที่มีผู้เสนอแนะมากที่สุด คือ ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น

อภิปรายผล จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ค้นพบประเด็นสำคัญอันนำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวนโยบายในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ จึงได้อภิปรายผลและเสนอแนะ ดังนี้

จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ามีการปฏิบัติโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งไม่เคยจัดการศึกษาและโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีเพียง 3 ส่วน คือ สำนักปลัด ส่วนการคลัง ส่วนการโยธา ยังขาดส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง ทำให้ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษา ขาดรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเองที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามภารกิจที่กฎหมายกำหนดไว้ ส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนขาดอิสระในการบริหารงาน และเนื่องจากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีจำกัดและการใช้จ่ายต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชนซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้การจัดการศึกษาไม่ค่อยได้รับการพัฒนามากนัก และไม่ได้รับการส่งเสริมในการที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รวมถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ส่งผลให้การจัดการศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่เพราะการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยในการบริหารทั้ง 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการซึ่งทุกด้านล้วนแต่มีความสำคัญไม่สามารถจะขาดด้านใดด้านหนึ่งไปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โปธิทอง ไม้ตง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสาคร มีสภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษาจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า โดยรวมและด้านงบประมาณ ความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน เนื่องจากตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและตำแหน่งนักวิชาการศึกษาแต่ละตำแหน่งมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต่างกัน บทบาทหน้าที่ของตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายของแผนงานที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้กำหนดให้สอดคล้องกับกฎหมาย นโยบายของรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปกครองบังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ และการบริหารงานบุคคลและงานประจำทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพิจารณา ทำความเห็น สรุปรายงาน เสนอแนะ และดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตต่าง ๆ ที่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาของตำแหน่งนักวิชาการศึกษาด้วยจะเห็นได้ว่าภาระความรับผิดชอบของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมากมายเพราะทุกส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นตรงต่อปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะมอบนโยบายสั่งการให้ส่วนต่าง ๆ งานด้านการศึกษาเป็นเพียงหนึ่งในหลายภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องบริหารจัดการในมุมมองของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล อาจจะต้องให้ความสำคัญในงานของทุกส่วนเท่าๆกัน ส่วนบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งนักวิชาการศึกษานั้นรับผิดชอบเฉพาะงานด้านการศึกษาโดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงมาตรฐานของสถานศึกษา การจัดการความรู้ การจัดและควบคุมพิพิธภัณฑ์การศึกษา การบริการและส่งเสริมการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการศึกษา การวางแผนการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา การส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะใกล้ชิดกับการจัดการศึกษามากกว่าอาจจะเข้าใจสภาพได้ละเอียดและลึกซึ้งมากกว่า จากบทบาทหน้าที่ของทั้งสองตำแหน่งซึ่งแตกต่างกันทำให้ มุมมองความคาดหวัง ทัศนคติย่อมแตกต่างกัน

ส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกันด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ อุไรรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหาร การศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เปรียบเทียบตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและนักวิชาการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า นายกองค์การบริหารส่วน ตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และนักวิชาการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากในการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายอีกทั้งยังต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่ผ่านความ เห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการกำหนดนโยบายเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินงานด้านการศึกษาาร่วมกัน ซึ่ง เมื่อทุกฝ่ายยึดนโยบายเป็นหลักไม่ได้ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวจึงส่งผลให้ไม่ว่าจะมีความรู้หรือวุฒิการศึกษาต่างก็มีความ คิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพร พงศ์วิฑูร (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของกรรมการบริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับความพร้อมของ องค์การบริหารส่วนตำบลที่จะรองรับการกระจายอำนาจด้านการจัดการศึกษา : ศึกษากรณีจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะรองรับการกระจายอำนาจด้านการจัดการศึกษา : ศึกษากรณี จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของกรรมการบริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความ คิดเห็นไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด บุรีรัมย์ ซึ่งมีประเด็นทั้งหมด 4 ด้าน ประเด็นที่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะสูงสุด คือ ควรจัดสรรวัสดุอุปกรณ์การศึกษาให้เพียงพอ อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ไม่มีงบประมาณสนับสนุนค่าวัสดุการศึกษา และไม่มีภาระระดมทุนจาก ภายนอกเพิ่มเติมจากที่กรมส่งเสริมจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ สำหรับค่าวัสดุการศึกษา ในอัตรา หัว ละ 300 บาท ซึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีเด็กนักเรียนน้อยก็จะทำให้ได้รับงบประมาณน้อยตามไปด้วยซึ่งทำให้มีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะจัดหาวัสดุการศึกษาที่มีคุณภาพในจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเสริม วิสสุกุล (2546 : 21-24) ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดงบประมาณและการลงทุนเพื่ออุดมศึกษา ได้กล่าวถึง การพัฒนารูปแบบ งบประมาณทางการศึกษาของประเทศไทยได้มีการเสนอให้มีการระดมทุนจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน ควรระดมทุนจากภาคเอกชนและผู้เรียนมากขึ้นโดยรัฐให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้แก่เอกชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ในด้านบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสำรวจข้อมูลความต้องการบุคลากร วางแผนอัตรากำลัง ดำเนินการสรรหา มอบหมายงาน นิเทศติดตามงานและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้บุคลากรทางการศึกษาที่มี คุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษา
2. ด้านงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลควรใช้วิธีการงบประมาณจะเป็นเครื่องมือในการใช้จ่ายหรือจัดสรร งบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการวางแผนการใช้จ่าย จัดลำดับความสำคัญ กำหนดระดับและปริมาณงบประมาณ เท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีการติดตามกำกับการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ทรัพยากรซึ่งมีอย่างจำกัด
3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการศึกษาข้อมูล เพื่อวางแผนการจัดซื้อ อุปกรณ์ และสถานที่สำหรับ การจัดการศึกษา ดำเนินงานบริหารจัดการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ เพื่อการจัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ ประเมินผลความเพียงพอในการใช้งาน ความคุ้มค่า และศึกษาความต้องการของผู้ใช้ ประมวลและนำข้อมูลมา ใช้การวางแผนการจัดหาพัฒนา การจัดซื้อ อุปกรณ์ และสถานที่สำหรับ การจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการจัดการศึกษาอย่าง ชัดเจน สร้างแรงจูงใจในการทำงานและประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กรนิเทศติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและนำมาวางแผนพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในทุกจังหวัดเพื่อให้ทราบสภาพการจัดการศึกษาในภาพรวมทั้งประเทศ
2. ควรศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551ข). **แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2552 –2554)**. กรุงเทพฯ : ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2544). **รายงานการวิจัยประกอบพระราชบัญญัติการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ธวัชชัย เปรมปรีดี. (2543). **ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญเสริม วิสกุล (2546). **การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดงบประมาณและการลงทุนเพื่ออุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจมหาวิทยาลัยสุรนารี.
- เบญจวรรณ อุไรรัตน์. (2550). **การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ประเวศ วะสี. (2551). **ยุทธศาสตร์ อบต.จุดเปลี่ยนประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติกระทรวงสาธารณสุข.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- โพธิ์ทอง ไผ่ตง. (2549). **การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุพร พงศ์วิฑูร . (2547). **ความคิดเห็นของกรรมการบริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะรองรับการกระจายอำนาจด้านการจัดการศึกษา : ศึกษากรณีจังหวัดจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร การศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สมพร แดงสวัสดิ์. (2548). **การศึกษาปัญหาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : พริกหวาน กราฟฟิค.